

Диференційований підхід до організації самостійної роботи учнів основної школи

Р. І. Осадчук

У сучасних умовах школа повертається до особистості школяра. Створюються всі умови для нових відносин між учителем і учнями. Позиція вчителя полягає у тому, щоб прийняти школяра таким, яким він є у всіх його проявах, цікавитись його життям, допомагати стати його активним учасником. У зв'язку з цим особливо актуальною стає проблема індивідуалізації і диференціації навчання.

Диференційоване навчання – це такий навчально-виховний процес, у якому передбачено глибоке вивчення індивідуальних особливостей школярів, їхній розподіл за типологічними групами і організацією роботи цих груп.

Велике значення у створенні сприятливих умов для розвитку учнів має організація їхньої самостійної навчальної роботи. У науково-педагогічній літературі поняття «самостійна робота» трактується по-різному. Здебільшого самостійною називають таку роботу, яку виконують за завданням учителя, під його керівництвом і без його безпосередньої допомоги. Самостійну роботу, з одного боку, трактують як уже досягнення самостійної навчальної діяльності учнів, з іншого – як засіб розвитку такої якості особистості, як самостійність.

Проблема диференціації самостійної роботи вченими розглядалася у різних аспектах: педагогічному (Ю. Бабанський, А. Бударний, В. Володько, П. Гальперін, Л. Занков, С. Зінченко, В. Онищук, О. Савченко, П. Сікорський, Т. Сущенко, І. Унт, І. Чередов, І. Якиманська та ін.), психологічному (П. Блонський, В. Виготський, Ю. Гільбух, Д. Ельконін, Г. Костюк та ін.), методичному (О. Бугайов, Н. Буринська, М. Бурда та ін.).

Водночас потребують спеціального дослідження питання диференціації

14

самостійної роботи учнів в умовах реалізації особистісно орієнтованого і компетентнісного підходів у навчанні. Необхідним є визначення змісту, методів і прийомів організації самостійної роботи школярів на різних етапах процесу засвоювання знань, умінь і навичок з урахуванням рівня навчальних можливостей учнів за нових умов упровадження диференційованого навчання.

У практиці роботи загальноосвітніх навчальних закладів часто виникають труднощі під час визначення навчальних завдань для самостійної роботи учнів з різним рівнем навченості, інтересів і потреб. Самостійна робота учнів організовується епізодично.

15